

SAVUDDRIJSKE NOVICE

<http://freeweb.siol.net/suhmar/>

25.000 obiskov

Leto 3, Številka 41

Datum: 1. 5. 2005

Cena: 100 SIT, 3 HRK, 0,50 €

PRVI MAJ

Kratka zgodovina praznovanja 1. maja

Prvič so praznik dela praznovali leta 1890, potem ko je 1. kongres 2. internacionale v Parizu julija 1889 sklenil, da se praznuje kot praznik delavske solidarnosti v spomin na poboj čikaških stavkajočih delavcev, ki so se tri leta prej s stavkami borili za osemurni delavnik.

Tudi na Slovenskem so bila prva praznovanja leta 1890, tako v Ljubljani, Mariboru, Trstu in Celovcu, odtlej pa vsako leto do prve svetovne vojne. Že pred prvo svetovno vojno se je 1. maj uveljavil kot delavski praznik in marsikje, tudi na Slovenskem, so bili delavci na ta dan prosti.

Delavski praznik so v različnih evropskih državah, tudi v Sloveniji, slavili s sprevodi, budnicami, prižiganjem kresov, postavljanjem mlajev in političnimi shodi. Slovenska posebnost so bili t.i. majski listi. To so bile propagandne brošure, ki so jih do leta 1945 priložnostno izdajali socialni demokrati in nato tudi komunisti v počastitev 1. maja. Delavci so nosili v gumbnicah rdeče nageljne in prvomajske značke. Na prvih praznovanjih so postavljali zahteve po osemurnem delovniku, pozneje pa tudi druge politične zahteve delavstva. Tudi na Slovenskem so že pred letom 1900 delavci marsikje dobili na 1. maj prost ves dan ali vsaj pol dneva, zaradi udeležbe na praznovanjih pa so bili pogosti tudi odpusti iz službe in zaporne kazni.

Na Slovenskem so se v letih 1917 in 1918 prvomajska praznovanja obnovila in pomenila demonstracije za mir. Po prvi svetovni vojni se je praznovanje še bolj razširilo. Po zmagi fašizma praznovanje 1. maja ni bilo dovoljeno, nacistične oblasti pa so ga ohranile, vendar kot narodni praznik nemškega ljudstva vseh slojev, tako da jih je pod tem imenom ohranil tudi nemški okupator.

Narodnoosvobodilno gibanje pa je ob 1. maju prirejalo mitinge, trosilne in oborožene akcije.

Po letu 1945 se je prvomajske praznovanje v vsem zgledovalo po sovjetskem vzoru z vojaškimi paradami in predstavitvami delovnih dosežkov. V Jugoslaviji je bil 1. maj aprila 1945 razglašen za državni praznik in dela prost dan, od leta 1955 pa sta bila prosta dva dneva. V Sloveniji je po zakonu iz leta 1991 1. maj državni praznik dela, prosta pa sta dva dneva.

Praznovanje prvega maja v Pineti

Tudi gostje AC Pineta vsako leto proslavljajo 1. maj, ki ima tukaj v zadnjih letih kar trojni pomen: poleg klasičnega praznovanja praznika dela, nam praznični podaljšani vikend predstavlja odličen termin za otvoritev sezone, postavljanje in pripravljanje prikolic za prihajajoče poletje in seveda prvo veselo druženje po zimskem mrtvilu. Lani in letos pa smo prvomajske praznike začeli povezovati tudi z vstopom Slovenije v Evropo.

Od začetka praznovanj prvega maja se je ohranil običaj kurjenja kresov na predvečer praznika in tudi savudrijska Copacabana že vrsto let gosti kresovalce iz celega kempa. V organizaciji *SAVUDDRIJSKIH NOVIC* imamo zadnja štiri leta tudi skromen ognjemet, ki še bolj popestri praznično vzdušje.

Letošnje praznovanje prvega maja, je bilo v Pineti precej drugačno od lanskega, ki je bilo izrazito Evroforično obarvano. Razloga sta dva: od vstopa v EU je minilo že eno leto, strasti so se pomirile, BDP ni vrtoglavo zrasel kot ob vstopu Irske v EU, res je sicer, da k sreči tudi ni padel, tako kot v primeru Grčije, skratka navadnim državljanom zaenkrat Evropa ni prinesla kaj dosti (razen Evro cen goriva, nekaj deset Evro poslancev in njihovega osebja, ki dodatno bremenijo proračun itd). Drugi razlog za drugačno proslavo pa so seveda dosti bolj aktualni in konkretni problemi v zvezi s postavitvijo prikolic v AC Pineta. Prenova kempa je v letošnjem letu dodobra razburila in dodatno utrudila pavšaliste, kar je rezultiralo v popolnoma drugih debatah in relativno zgodnjem zaključku proslave. Debate so se v glavnem vrtele okrog dela na parcelah, asfaltiranja cest, priključkov vode in CATV in seveda utrujenosti. Kljub vsemu je zagorel veličasten kres, ki ga je kronal ognjemet.

ŽIVEL PRVI MAJ – PRAZNIK DELA